

**INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU
INSTITUTE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

W interesie przyszłych pokoleń / In the interest of the future generations

ul. Nabelaka 15 lok. 1
00-743 Warszawa/Warsaw
POLAND

www.ine-isd.org.pl

Tel./Phone: (48-22) 851-04-02
Tel./Phone: (48-22) 851-04-03
Tel./Phone: (48-22) 851-04-04
Fax.: (48-22) 851-04-00
E-mail: ine@ine-isd.org.pl

S P R A W O Z D A N I E

z działalności

Instytutu na rzecz Ekorozwoju

za rok 2007

Warszawa, marzec 2008 roku

Spis treści

WPROWADZENIE	3
KLIMAT I ENERGIA	4
Wzmocnienie nowych członków, krajów akcesyjnych i kandydujących w zakresie przyszłych po 2012 roku działań na rzecz ochrony klimatu	4
Warszawa na rzecz ochrony klimatu globalnego	5
Klimat PL – 08. Zgłoś się.	5
Sektor energetyczny w Polsce w kontekście sektora energetycznego w UE	6
Biopaliwa w Polsce. Możliwości i wyzwania.	6
System funkcjonowania w Polsce białych certyfikatów.	7
Możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Polsce do roku 2020	7
Rynek energii w Polsce.	8
NATURA 2000	8
Przyroda Polski skarbem Europy	8
Natura 2000 a turystyka	10
Korzyści ekonomiczne z obszarów chronionych	10
EDUKACJI NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	11
Szkolenie MŚP w zakresie ochrony środowiska	11
Szkolenie Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki” na temat odnawialnych źródeł energii.	12
Eko-Herkules	12
Wykłady oraz konferencje krajowe i międzynarodowe	13
MONITOROWANIE WDRAŻANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	13
Komitet Społeczno-Ekonomiczny UE	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Uczestniczenie w procesach konsultacji i opiniowania	13
Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko	14
WZMOCNIENIU WŁASNEJ DZIAŁALNOŚCI	15
Tworzenie dobrego środowiska dla ochrony środowiska	15
PODSUMOWANIE	15

WPROWADZENIE

Instytut na rzecz Ekorozwoju (InE) jest fundacją, która została zarejestrowana we wrześniu 1990 r. i podjął działalność na początku 1991 r. To już 17 rok działalności instytucji typu *think – tank*, która powstał w momencie rozpoczynania się w Polsce okresu transformacji ustrojowej. W ciągu tego okresu punkt ciężkości działalności ulegał zmianie, ale zawsze koncentrowała się ona wokół zrównoważonego rozwoju zwanego także ekorozwojem. Poczynając od próby wpływania na procesy przemian społecznych i gospodarczych w latach 90., poprzez monitorowanie i wskazywanie środowiskowych rozwiązań w trakcie negocjacji przed wejściem Polski do UE, aż po dzień dzisiejszy, gdzie w większym stopniu działalność dotyczy aspektów dostosowywania się naszego kraju do wymogów bycia członkiem Wspólnot Europejskich i uwzględniania interesów przyszłych pokoleń w podejmowanych dzisiaj decyzjach.

Instytut od początku swojej działalności promował szerokie rozumienie idei zrównoważonego rozwoju, które nie było zawężane jedynie do poszukiwania kompromisu pomiędzy zagadnieniami społecznymi, gospodarczymi i przyrodniczymi. Punktem wyjścia dla zrozumienia tej idea jest uznanie fizycznej skończoności świata, ograniczoności w dostępie do zasobów, czy też nadrzędnej konieczności zachowania globalnych systemów podtrzymujących życie na kuli ziemskiej, jak np. klimat globalny.

W swojej działalności Instytut od lat przyjmował za niezbędne i konieczne zajmowanie się następującymi 10 kierunkami:

1. Energetyka - ograniczanie zapotrzebowania na energię, wzrost efektywności energetycznej oraz rozwoju energetyki odnawialnej.
2. Transport - zarządzanie popytem na usługi transportowe, równoprawne traktowanie transportu drogowego z kolejowym, publicznym i niezmotoryzowanym.
3. Tereny wiejskie - promowanie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wraz z dbałością o krajobraz i przyrodę oraz upowszechnianie pozarolniczych form zatrudniania (w szczególności poprzez rozwój turystyki).
4. Miasta - poprawa warunków życia mieszkańców, ograniczanie rozprzestrzeniania się terenów zurbanizowanych i oszczędne gospodarowanie zasobami miasta.
5. Miejsca pracy - kreowanie przyjaznej środowisku przedsiębiorczości i podnoszenie świadomości ekologicznej biznesu.
6. Ochrona klimatu - popieranie integracji polityki klimatycznej ze strategią gospodarczego rozwoju kraju; oddziaływanie na zmianę zachowań społecznych w kierunku bardziej zrównoważonej i przyjaznej dla środowiska konsumpcji.
7. Natura 2000 - promowanie rozwoju, który chroni i wzmacnia kapitał przyrodniczy wraz z poszukiwaniem wzorców wykorzystania obszarów cennych przyrodniczo do proekologicznego rozwoju lokalnego — zwłaszcza przez turystykę.
8. Konkurencyjność - uwzględnianie kosztów zewnętrznych (ekologiczne i społeczne) i rezygnacji z antyśrodowiskowych subsydiów w gospodarce.

9. Fundusze UE - efektywne wykorzystanie funduszy służące wzmocnieniu zrównoważonego rozwoju i powstrzymaniu nadkonsumpcji zasobów naturalnych.
10. Strategiczne oceny - propagowanie i rozwijanie instrumentu integracji polityki ekologicznej z innymi politykami.

W rok 2007 InE koncentrował się w swojej działalności na:

- a) problematyce klimatyczno – energetycznej;
- b) promowaniu właściwego użytkowania obszarów europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000;
- c) edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w ramach Dekady UNESCO 2005-2014 temu poświęconej;
- d) monitorowanie wdrażania zrównoważonego rozwoju;
- e) wzmocnieniu własnej działalności.

KLIMAT I ENERGIA

Wzmocnienie nowych członków UE, krajów akcesyjnych i kandydujących w zakresie przyszłych po 2012 roku działań na rzecz ochrony klimatu

Cel:

Pobudzenie większego zainteresowania oraz zrozumienia procesu związanego z przygotowaniem się do negocjacji post Kioto w kontekście przyszłej polityki klimatycznej UE w krajach nowoprzyjętych oraz akcesyjnych i kandydujących.

Główne działania i efekty:

W trakcie realizacji projektu zorganizowane zostało 8 spotkań, a mianowicie:

- ♦ Konferencja otwarcia w Warszawie (2006).
- ♦ Cztery warsztaty poświęcone różnym krajom oraz dwa warsztaty strategiczne dotyczące problemów negocjacji w: Rydze (2006), Sofii (2006), Ljublanie (2006) i Pradze (2007).
- ♦ Konferencja zamykająca w Budapeszcie (2007).

Łącznie w tych spotkaniach wzięło udział 350 osób reprezentujących: biznes, świat polityki, rządy, naukę i organizacje pozarządowe. Na zakończenie projektu sformułowano rekomendacje, co do zmian przyszłej polityki klimatycznej w UE. Są one dostępne w języku angielskim na stronie <http://www.ecologic-events.de/climate2012/en/index.htm>.

Organizacja i finansowanie:

Liderem projektu była firma Ecologic - Institute for International and European Environmental Policy z Niemiec, a Instytut obok Institute for Environmental Studies (IVM) z

Wolnego Uniwersytetu z Amsterdamu, Fundacji International Environmental Law and Development (FIELD) z Londynu, German Institute for Economic Research (DIW) z Berlina był jednym z partnerów. Projekt realizowany był w okresie styczeń 2006 – listopad 2007 i ze środków Komisji Europejskiej Dyrektoriatu ds. Środowiska.

Warszawa na rzecz ochrony klimatu globalnego

Cel:

Asystowanie miastu przy włączaniu się w inicjatywę Fundacji Clintona dotyczącą ochrony klimatu przez duża miasta świata.

Główne działania i efekty:

Przygotowano dwa opracowania:

- a) *„Informacja dla władz miasta st. Warszawy nt. zmian klimatycznych i roli miast w przeciwdziałaniu tym zmianom”;*
- b) *„Analiza obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych m.st. Warszawy pod kątem wykorzystania dla działań w zakresie ochrony klimatu i opracowanie koncepcji dalszych działań w celu uaktywnienia samorządu Warszawy w sferze odnowy klimatu”*

Ponadto przedstawiciele Instytutu uczestniczyli w spotkaniach władz miasta z Fundacją Clintona.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie luty – sierpień 2007 bezpośrednio przez InE oraz finansowany przez Urząd Miasta St. Warszawy.

Klimat PL – 08. Zgłoś się.

Cel:

Wzmocnienie Koalicji Klimatycznej organizacji ekologicznych w Polsce w związku z organizacją w roku 2008 przez Polskę 14 Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej.

Główne działania i efekty:

W ramach projektu utworzono na trzy miesiące punkt informacyjny Koalicji Klimatycznej w związku z organizacją przez Polskę w grudniu 2008 r. 14 Konferencji Stron Konwencji Klimatycznej, zorganizowano z udziałem zagranicznych referentów warsztaty dla organizacji ekologicznych aktualnych i potencjalnych członków Koalicji, w których wzięło udział 21 przedstawicieli organizacji pozarządowych z ruchu ekologicznego. Przygotowano cztery numery Biuletynu Klimatycznego¹ wydawanego w wersji elektronicznej, który rozsyłany blisko 550 adresów. Zorganizowano konferencję prasową przed 13 Konferencją Stron Konwencji Klimatycznej na Bali, w której wzięło udział 25 dziennikarzy. Na konferencji zaprezentowano stanowisko Koalicji przed Konferencją na Bali. Zaowocowała ona szeregiem

¹ Biuletyn jako kwartalnik jest wydawany od III kwartału 2002 r. przez Instytut na rzecz Ekorozwoju we współpracy z Polskim Klubem Ekologicznym – Okręg Mazowiecki.

artykułów. Dwie osoby z Instytutu miały możliwość wzięcia udziału w Konferencji na Bali. Po tej Konferencji Koalicja przygotowała i rozpowszechniała stanowisko, w którym dokonano jej oceny. Na zakończenie projektu wydana została w nakładzie 2.000 egzemplarzy broszura p.t. „*Małe ABC..... ochrony klimatu*”.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie wrzesień – grudzień 2007 r. bezpośrednio przez InE oraz finansowany przez Fundację Heinrich’a Böll’a i ze środków własnych.

Sektor energetyczny w Polsce w kontekście sektora energetycznego w UE

Cel:

Zasygnalizowanie problemów dotyczących sektora energetycznego w Polsce w ramach szerszego studium na potrzeby Niemieckiej Prezydencji w UE.

Główne działania i efekty:

Przygotowano raport krajowy, w którym omówiono: strukturę sektora energetycznego w Polsce, stan rynku energetycznego oraz analizę dotyczącą przyszłej polityki energetycznej UE w kontekście polskim. Raport prezentowano na specjalnym seminarium temu poświęconym zorganizowanym w Warszawie.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie grudzień 2006 – luty 2007, bezpośrednio przez InE oraz przygotowany na zamówienie Fundacji Friedrich’a Ebert’a.

Biopaliwa w Polsce. Możliwości i wyzwania.

Cel:

Rozpoznanie możliwości rozwoju w Polsce rynku biopaliw z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych, ekonomicznych i środowiskowych.

Główne działania i efekty:

Przygotowano ekspertyzę nt. systemowych uwarunkowań rozwoju energetycznego wykorzystania biomasy w Polsce oraz kierunków promocji i rozwoju tego sektora. W pracy zwrócono uwagę także na naturalne ograniczenia i ewentualne negatywne konsekwencje niezrównoważonego rozwoju agroenergetyki. Do takich ograniczeń zaliczono: dostępność przestrzeni rolniczej i ziemi uprawnej, ograniczenia środowiskowe, granice efektywności energetycznej poszczególnych technologii konwersji biomasy na paliwa i energię oraz konsekwencje wynikające z przyjętego systemu wsparcia produkcji biopaliw transportowych i zielonej energii elektrycznej.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie styczeń – maj 2007 r. we współpracy z Instytutem Energetyki Odnawialnej oraz przygotowany na zamówienie Fundacji Heinrich’a Böll’a.

System funkcjonowania w Polsce białych certyfikatów.

Cel:

Zaproponowanie systemu wspierania proefektywnościowych działań inwestycyjnych w sektorze użytkowania, dystrybucji i wytwarzania energii w zakresie energii elektrycznej, ciepła, gazu i paliw płynnych.

Główne działania i efekty:

Przygotowanie ekspertyzy nt. „*System funkcjonowania w Polsce białych certyfikatów jako instrumentu stymulującego zachowania energooszczędnego wraz z zasadami i szczegółową koncepcją działania*”. Celem systemu jest zmotywowanie obywateli, samorządów i przedsiębiorstw do podjęcia działań przyspieszających osiągnięcie indykatywnego wskaźnika efektywności energetycznej polskiej gospodarki wyrażonego jako toe/k€ PKB. System ten ma przybliżyć Polskę do realizacji celów wskazanych przez UE na rok 2016 (redukcja zużycia energii końcowej o 9% czyli o 4,5 Mtoe) oraz na rok 2020 (poprawa efektywności energetycznej gospodarki o 20%). System wykorzystywał będzie pojęcie zbywalnego prawa do wspierania inwestycji zwanego popularnie białym certyfikatem. W zaproponowanym systemie spożytkowano doświadczenia zdobyte z funkcjonowania systemów wspierających odnawialne źródła energii (zielone certyfikaty) i źródła skojarzone (czerwone certyfikaty) w Polsce oraz z podobnych systemów działających we Włoszech i Wielkiej Brytanii.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie wrzesień – listopad 2007 r. Liderem projektu była firma Procesy Inwestycyjne, a Instytut był partnerem projektu, który został wykonany na zamówienie Ministerstwa Gospodarki.

Możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Polsce do roku 2020

Cel:

Określenie realnego potencjału wykorzystania odnawialnych zasobów energii oraz ścieżki rozwoju odnawialnych źródeł energii do 2020r

Główne działania i efekty:

Przygotowano ekspertyzę, której celem było określenie realnego potencjału wykorzystania zasobów energii odnawialnej w Polsce do roku 2020. Oszacowano ten potencjał w odniesieniu do wszystkich rodzajów odnawialnych zasobów energii. Zastosowano metodę „kaskadowego” przechodzenia od potencjału teoretycznego zasobów, poprzez potencjał techniczny, ekonomiczny, a na rynkowym (stopień wykorzystania potencjału ekonomicznego na 2020 r., wraz ze strukturą wytwarzania końcowych nośników energii) kończąc. Ponadto postawiono tezę, że przy realizacji celów na drugą dekadę XXI wieku, istotnym czynnikiem ograniczającym (poza wielkością potencjału rynkowego) będzie ekonomiczny potencjał odnawialnych zasobów energii oraz ograniczenia środowiskowe i przestrzenne wpływające bezpośrednio na wielkość potencjału technicznego.

Organizacja i finansowanie:

Projekt realizowano w okresie wrzesień – grudzień 2007 r. Liderem projektu był Instytut Energetyki Odnawialnej, a Instytut był partnerem projektu, który został wykonany na zamówienie Ministerstwa Gospodarki.

Rynek energii w Polsce.

Cel:

Określenie, w jakiej sytuacji jest rynek energii w Polsce jako część szerszego raportu dotyczącego UE.

Główne działania i efekty:

Przygotowanie krótkiej ekspertyzy na temat deklaracji i realiów rozwoju rynku energii w Polsce. Wyniki opracowania posłużyły do przygotowania szerszego opracowania nt. „Krytyczna ocena rynku energii w Europie”, które zostanie zaprezentowane w 2008 r.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie wrzesień – listopad 2007 r. bezpośrednio przez InE oraz przygotowany na zamówienie Energia Klub z Węgier.

NATURA 2000

Przyroda Polski skarbem Europy

Cel:

Celem Projektu było wsparcie wdrażania *acquis communautaire* w dziedzinie ochrony środowiska, dyrektyw "ptasiej" (79/409/EWG) i "siedliskowej" (92/43/EWG) poprzez stworzenie klimatu społecznego przychylnego tworzeniu nowych form ochrony przyrody i korzystanie z wynikających z tego możliwości.

Główne działania i efekty:

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- Modernizacja i rozszerzenie portalu internetowego www.natura2000.org.pl, a w tym:
 - ♦ Aktualizacja istniejących i wprowadzenie nowych modułów informacyjnych, a mianowicie:
 - a) „Jak skorzystać na NATURZE 2000”, czyli wdrażania zasad ekorozwoju i osobistych korzyści dla mieszkańców terenów cennych przyrodniczo.
 - b) „Szczegółowo o obszarach czyli jak szybko uzyskać podstawowe informacje o każdym z proponowanych obszarów sieci NATURA 2000”.
 - c) "Podręcznik obywatela".
 - ♦ E-szkolenia – aktualizacja istniejących i wprowadzenie nowych e-szkoleń, a mianowicie:

1. Podstawy ochrony przyrody w Polsce – przewodnik.
 2. Natura 2000.
 3. Organizacja turystyki lokalnej.
 4. Natura 2000 motorem ekorozwoju w naszej gminie.
 5. Przyjazna administracja.
 6. Od propozycji do praktyki – podstawy prawne określania gospodarki na obszarze należącym do sieci Natura 2000.
- Ulotka prezentująca portal, zawartość e-szkoleń oraz konkurs i podręcznik.
 - Podręcznik dla nauczycieli o tym jak uczyć o Naturze 2000, zawierający także testy sprawdzające oraz konspekty lekcji.
 - Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którego celem było celu wypromowania przygotowanych na portalu materiałów: modułów i e-szkoleń. Konkurs składał się z dwóch etapów - pierwszego, w którym wymagane było ukończenie trzech wybranych e-szkoleń, i drugiego - w którym wymagane było przygotowanie pracy własnej – materiału promującej wybrany polski obszar Natura 2000.
 - Wzmocnienie Instytutu. Zorganizowane zostały trzy seminaria z udziałem zespołu i zaproszonych specjalistów - dot. metodyki e-szkoleń, mediów lokalnych, oraz prawa administracyjnego Zamówiono też serwis prasowy wycinków z prasy regionalnej i lokalnej dotyczący problematyki Natury 2000.
 - Promocja projektu.

W wyniku realizacji projektu uzyskano następujące efekty policzalne:

Kategoria wskaźnika	Uzyskane efekty
Liczba poinformowanych osób	54 tys. odwiedzin portalu 130 tys. czytelników prasy szkolnej i regionalnej (<i>ogłoszenia o konkursie, notki prasowe o projekcie i uczestnicy spotkań i konferencji</i>).
Liczba osób korzystających z przynajmniej jednego e-szkolenia	ok. 1,5 tys.
Liczba osób biorących udział w konkursie	W I etapie wzięło udział, co najmniej 600 osób (rozwiązywało testy), 434 osób zgłoszono do II etapu konkursu, 301 osób nadesłało prace.
Liczba nauczycieli - odbiorców podręcznika	Wydano egz.500 - część nakładu przekazano bezpośrednio nauczycielom, część instytucjom nadzorującym i wspierającym prace nauczycieli
Liczba e-szkoleń dostępnych na portalu	6
Liczba opisanych przykładów	18

ekorozwoju dostępnych na portalu	
Liczba opisanych obszarów Natura 2000 dostępnych na portalu	593
Odbiorcy ulotki informacyjnej	20 tys.
Notki prasowe	6
Prace finalistów konkursu	301
Liczba nagrodzonych prac	10 (plus 10 wyróżnionych)

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie styczeń – listopad 2007 r. bezpośrednio przez InE, a finansowany głównie przez Fundusz Współpracy ze środków UE. Wsparcia udzieli także: UNDP – Fundusz Małych Grantów GEF i Narodowy Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Natura 2000 a turystyka

Cel:

Pobudzenie zainteresowania oraz dostarczenie wiedzy nt. obszarów Natura 2000 regionalnym i lokalnym organizacjom turystycznym.

Główne działania i efekty:

Zorganizowanie konferencji szkoleniowej pt. *Uwarunkowania rozwoju turystyki w Europejskiej Sieci Obszarów Natura 2000*, w której wzięło udział 60 osób w tym 45 zaproszonych uczestników (słuchaczy) oraz 15 osób zaangażowanych merytorycznie (w tym wykładowcy) i organizacyjnie z Departamentu Turystyki Ministerstwa Gospodarki i z Instytutu na rzecz Ekorozwoju. Szkolenie podzielono na dwie zasadnicze części. W pierwszej z nich przedstawiono referaty dotyczące turystyki przyjaznej środowisku oraz znaczenia turystyki dla zrównoważonego rozwoju i kluczowych wyzwań jakie stoją przed turystyką europejską w dążeniu do zrównoważonego rozwoju turystyki. W drugiej części seminarium referaty dotyczyły informacji czym jest Europejska Sieć Obszarów Chronionych Natura 2000 oraz jakie są procedury lokalizowania obiektów turystycznych w tych obszarach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Po każdym referacie była możliwość zadawania pytań i uzyskania odpowiedzi, z której to możliwości skorzystało wiele osób, w celu rozjaśnienia sobie różnych wątpliwości – przede wszystkim co do potrzeb wykonywania ocen oddziaływania na środowisko i jakości tych ocen, a także co do nadzoru i zarządzania obszarami Natura 2000.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w okresie kwiecień – lipiec 2007 r. bezpośrednio przez InE na zamówienie Ministerstwa Gospodarki.

Korzyści ekonomiczne z obszarów chronionych

Cel:

Rozpoznanie metod i sposobów oceny korzyści ekonomicznych płynących z obszarów chronionych wraz z podaniem dobrych przykładów takiej oceny.

Główne działania i efekty:

Udział w wykonaniu ekspertyzy p.t. „*Gospodarcze skutki zarządzania obszarami chronionymi. Studium wykonalności*”. W ramach projektu skoncentrowano się na ocenie wpływu na gospodarkę obszarów chronionych, dokonano przeglądu literatury, zaprezentowano wybrane przykłady takiej oceny oraz sformułowano zalecania, co do posługiwania się takimi ocenami.

Organizacja i finansowanie:

Liderem projektu była firma Ecologic - Institute for International and European Environmental Policy z Niemiec, a Instytut był jednym z partnerów. Projekt był realizowany w okresie grudzień 2006 – marzec 2007 r. i finansowany ze środków Europejskiej Agencji Środowiska i wykonywany na jej zamówienie.

EDUKACJA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Szkolenie MŚP w zakresie ochrony środowiska

Cel:

Przygotowanie MŚP do istniejących i zmieniających się przepisów ochrony środowiska wraz z pokazaniem sposobów ich przestrzegania i poszukiwania źródeł finansowania dostosowywania się do tych wymogów prawnych.

Główne działania i efekty:

Przeprowadzenie szkoleń z zakresu:

- ♦ regulacji prawnymi związanymi z ochroną środowiska i z wymogami wynikającymi z tych regulacji dla przedsiębiorstw;
- ♦ źródeł finansowania z funduszy UE ochrony środowiska w przedsiębiorstwach w okresie 2007 – 2013;
- ♦ wiedzy i umiejętności niezbędnych w procesie przygotowania, wdrożenia i funkcjonowania systemów zarządzania środowiskowego (ISO 14001 i EMAS).

Projekt realizowany od kwiecień 2005 roku i w 2007 r. Łącznie przeszkolono blisko 8.500.

Organizacja i finansowanie:

Liderem projektu była firma ABC Poland Sp. z o. o., a Instytut był obok Uniwersytetu Gdańskiego i firmy EkoKonsult partner. Projekt był realizowany w okresie wrzesień 2005 – listopad 2007 finansowany był przez Polska Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości z funduszy UE..

Szkolenie Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki” na temat odnawialnych źródeł energii.

Cel:

Przeprowadzenie cyklu wykładów i warsztatów z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na szczeblu lokalnym

Główne działania i efekty:

Przeprowadzono szkolenie dla członków Lokalnej Grupy Działania Krainy Rawki w liczbie 30 osób. Przekazano praktyczne informacje o możliwościach wykorzystania odnawialnych źródeł energii i wskazania kierunków działania samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Pierwszego dnia przekazano informacje nt. technologii energetyki słonecznej i ogólne zasady ich wykorzystania, wraz z ograniczeniami prawnymi i możliwościami finansowania ze środków publicznych. Drugiego dnia skupiono się na kwestiach planowania i budowania strategii.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany w czerwcu – lipcu 2007 r. bezpośrednio przez InE na zamówienie Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki” ze środków Pilotażowego Programu LEADER+.

Eko-Herkules

Cel:

Kształtowanie holistycznego myślenia o wzroście gospodarczym, jakości życia i ochronie środowiska przyrodniczego dla potrzeb praktyki zrównoważonego rozwoju.

Główne działania i efekty:

Na Program Eko-Herkules składają się cztery bloki i dziewięć zadań, a mianowicie:

A. Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym

A.1 Alternatywna polityka energetyczna

A.2 Fundusze przyjazne klimatowi

A.3 Społeczeństwo na rzecz klimatu

B. Natura 2000 skarbem Europy²

B.1 Natura 2000 szansą rozwoju

B.2 Zaprzyjaźnij się z Naturą 2000

C. Innowacyjność w gospodarowaniu zasobami naturalnymi

C.1 Innowacyjne myślenie kluczem do zrównoważonego rozwoju

C.2 Siedem strategii tematycznych UE

D. Obserwatorium postępów we wdrażaniu zrównoważonego rozwoju

² Blok B został dołączony do Programu Eko-Herkules i został opisany w części dotyczącej Natury 2000.

D.1 Świadomość ekologiczna Polaków w XXI w.

D.2 Barometr zrównoważonego rozwoju.

Realizacja Programu, za wyjątkiem Bloku B (styczeń 2007 r.), rozpoczęła się w listopadzie 2007 r. i będzie trwać do połowy 2009 r. Pod koniec 2007 roku rozpoczęto przygotowania do realizacji poszczególnych zadań.

Organizacja i finansowanie:

Program jest i będzie realizowany w okresie październik 2007 – lipiec 2009 r. bezpośrednio przez InE i obecnie finansowany jest, za wyjątkiem Bloku B, przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przewiduje się uzyskanie w roku 2008 finansowania ze strony Fundacji: Oak i Heinrich’a Böll’a.

Wykłady oraz konferencje krajowe i międzynarodowe

Cel:

Upowszechnienie wyników prac prowadzonych w ramach działalności Instytutu jak i ogólnej wiedzy dotyczącej zrównoważonego rozwoju.

Główne działania i efekty:

Poszczególni pracownicy Instytutu prowadzili zajęcia permanentnie lub okazjonalnie na takich uczelniach: Uniwersytet Warszawski, SGGW, Politechnika Warszawska, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Rozwoju Regionalnego czy Akademia Rozwoju Regionalnego. Ponadto wyniki prac Instytutu były prezentowane w trakcie wielu krajowych i zagranicznych konferencji.

Organizacja:

Projekt był realizowany bezpośrednio przez InE.

MONITOROWANIE WDRAŻANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Europejski Komitet Ekonomiczno Społeczny (EKES)

Cel:

Udział w pracach EKES wiąże się z aktywną postawą jego członków w przygotowaniu stanowisk dotyczących dokumentów przekazywanych do zaopiniowania przez Komisję Europejską, Parlament. Opinie są opracowywane w grupach roboczych, w których zasiadają przedstawiciele biznesu, związków zawodowych i przedstawiciele tzw grupy różnych interesów. Każda z tych grup ma swój punkt widzenia na wartość merytoryczną i jakość materiałów przysłanych do zaopiniowania.

Główne działania i efekty.

W 2007 roku przedstawiciel InE był zaproszony do udziału w 13 grupach roboczych. Biorąc pod uwagę zainteresowania zawodowe, a zatem i możliwości wniesienia konkretnych uwag grupy robocze w których uczestniczył przedstawiciel InE wiązały się z tematyką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

W kilku przypadkach zajmowane stanowisko konsultowane było z ekspertami krajowymi (rządowymi i pozarządowymi). System EKES pozwala na wnoszenie uwag do opinii w trakcie ich opracowywania przez inne grupy robocze.

W przypadkach ważnych dla ekologicznych organizacji pozarządowych np. energetyka jądrowa proponowane były pisemne poprawki, których wprowadzenie lub odrzucenie zależne było od świadomości lub interesów innych członków EKES.

W 2007 roku zgłoszona została propozycja przygotowania własnej opinii na temat Społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich UE ze szczególnym uwzględnieniem nowych krajów członkowskich. W porozumieniu z FAOWu i przy jego merytorycznej pomocy przygotowano uzasadnienie dla wniosku, który został przyjęty przez EKES i prace nad opinią zostaną uruchomione w 2008 roku.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany bezpośrednio przez InE i finansowany ze UE.

Uczestniczenie w procesach konsultacji i opiniowania

Cel:

Monitorowanie prowadzonych przez różne agendy rządowe prac planistycznych i wpływanie na ich końcowy kształt poprzez wskazywanie braków w zakresie uwzględniania zagadnień ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Główne działania i efekty:

W roku 2007 główny ciężar działalności monitorowania dotyczył programów operacyjnych związanych z nową perspektywą finansową 2007 – 2013. W tym obszarze Instytut współdziałał z innymi organizacjami w ramach Koalicji Polskich Organizacji Ekologicznych na rzecz Funduszy Unijnych.

Organizacja i finansowanie:

Projekt był realizowany bezpośrednio przez InE i finansowany ze środków własnych.

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko

Cel:

Wypracowanie i upowszechnienie metody strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jako instrumentu integracji polityk sektorowych z polityką ekologiczną

Główne działania i efekty:

W początkach roku 2007 kończono prace nad dwoma strategicznymi ocenami dotyczącymi projektów „Krajowego Planu Strategicznego Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” i „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Dotyczyły one odpowiedzi na pytania zgłoszone w trakcie społecznych konsultacji obu prognoz.

Organizacja i finansowanie:

Liderem projektu była firma Agrotech Polska Sp. z o. o., ale główne prace merytoryczne prowadzone były przez Instytut. Prognozy do ww. dokumentów zostały przygotowane na zamówienie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

WZMOCNIENIU WŁASNEJ DZIAŁALNOŚCI

Tworzenie dobrego środowiska dla ochrony środowiska³

Cel:

Stworzenie korzystnych warunków do funkcjonowania Instytutu.

Główne działania i efekty:

Wzmocnienie InE obejmuje:

- ◆ poszukiwanie środków i działań promocyjnych, w tym wydanie nowej ulotki o InE;
- ◆ utrzymanie ciągłości komunikacji w szczególności sfinansowanie telefonów i Internetu oraz usług informatycznych.
- ◆ zachowanie ciągłości utrzymania siedziby.
- ◆ przeprowadzenie szkolenia pracowników w zakresie podniesienia umiejętności współtworzenia witryn internetowych, grafiki prezentacyjnej.
- ◆ utrzymanie w minimalnej skali działań administracyjnych.

Organizacja i finansowanie:

Projekt trwa od września 2007 do maja 2008 r. Projekt jest realizowany bezpośrednio przez InE i finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

PODSUMOWANIE

Rok 2007 wyraźnie pokazał, że świadomość potrzeb wdrażania zasady zrównoważonego rozwoju w Polsce, która jest obowiązkiem konstytucyjnym, jest zdecydowanie niska. W ramach prac nad programami operacyjnymi na lata 2007 - 2013, które stanowią podstawę do uruchomienia środków finansowych na sumę ok. 100 mld euro, Rząd wyraźnie pokazał, że w wyniku ich wydatkowania emisja gazów cieplarnianych wzrośnie o 31% między rokiem 2003 a 2013. Podobna sytuacja dotyczy obecnego Krajowego Planu Rozdysponowania Uprawnień do Handlu Emisjami CO₂, czy też wstępnego stanowiska rządu co do pakietu energetyczno-klimatycznego zaproponowanego przez Komisję Europejską gdzie nadrzędnym celem jest uzyskanie jak największej liczby uprawnień. Dominacja myślenia kategoriami wzrostu mocy wytwórczych w energetyce, a nie oszczędzania energii zwarta w projekcie rządowej Polityki Energetycznej, potwierdza to stanowisko. Jednocześnie widać wyraźnie, że konfliktów na linii budowa i rozbudowa autostrad i dróg szybkiego ruchu, a obszary sieci europejskiej Natura 2000 będzie nie kilka ale kilkadziesiąt. Wynika to z faktu wyraźnych preferencji dla rozwoju transportu

³ Projekt stanowi uzupełnienie działań wzmacniających realizowanych w poszczególnych projektach.

samochodowego. Stąd podjęty trud w 2007 przygotowania przez Instytutu dużego i długiego, bo trwającego aż do drugiej połowy 2009 roku, Programu Eko-Herkules dotyczącego edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju jest ze wszech miar słuszny. Jego realizacja będzie podstawą działalności InE w roku 2008.

Podstawowy skład InE stanowili:

1. Andrzej Kassenberg – prezes, polityka energetyczna oraz zmiany klimatu zrównoważona polityka transportowa, funduszach strukturalnych,.
2. Krzysztof Kamieniecki – wiceprezes, polityka gospodarcza i społeczna, a polityka ekologiczna UE oraz zielone miejsca pracy.
3. Jolanta Kamieniecka – zrównoważony rozwój turystyki, zielone miejsc pracy, edukacja i promocja ekorozwoju.
4. Aleksander Kędra (do kwietnia 2007) – udział społeczny w procesach decyzyjnych, dostęp do informacji, problematyka zmodyfikowanych genetycznie organizmów.
5. Ewa Świerkula – ekonomiczne aspekty ochrony środowiska.
6. Bożenna Wójcik – rozwój terenów wiejskich, bioróżnorodności, fundusze strukturalne.
7. Irena Andrasiak (do kwietnia 2007)/ Hanna Kryszczyńska – sprawy kadrowo-finansowe.
8. Barbara Wągrowska- Krawczyk (do czerwca 2007)/ Monika Burzykowska – prowadzenie sekretariatu, bazy danych, wydawnictwa.

Stale współpracowali:

1. Aleksandra Arcipowska – punkt kontaktowy Koalicji Klimatycznej
2. Zbigniew Karaczun – zrównoważony rozwój terenów wiejskich, zmiany klimatyczne.
3. Teresa Lubaszewska - sieć obszarów Natura 2000
4. Maciej Sadowski – prof., zmiany klimatyczne
5. Mirosław Sobolewski –zmiany klimatycznych.
6. Aleksandra Sternik – zmiany klimatu
7. Wojciech Piwowarski,- sieć obszarów Natura 2000
8. Krzysztof Żmijewski – prof., polityka energetyczna
9. Andrzej Mazik – Webmaster